SĄD I OBRONA

ORGAN KORPORACJI OBROŃCÓW SĄDOWYCH W POLSCE

REDAKTOR
WINCENTY ŁASKI
Obrońca Sądowy

ROK III. GRUDZIEŃ 1929 R. Nr. 12.

W A R S Z A W A

SPIS RZECZY.

Dr. Stan. — Środki zabezpieczające w polskim projekcie nowego kodeksu karnego.

Kasacja i obrońcy sądowi.

Sąd najwyższy w kwestji art. 41 przep. wprow. K. P. K.

Nowa redakcja artykułów o karalności spędzenia płodu.

Spis obrońców sądowych apelacji warszawskiej, lubelskiej i wileńskiej.

Wokanda spraw

PRENUMERATA

łącznie z przesyłką poczt. wynosi:

Rocznie	12.— zł.
Półrocznie	6.— „
Kwartalnie	3.— „

Cena numeru zł. 1.

CENA OGŁOSZEŃ

Cała strona	100 zł.		
1/2 str.	50.— zł.	1/8 str.	12.50 zł.
1/4 „	25.— „	1/16 „	6.25 „

Redaktor **Wincenty Łaski,** Obrońca Sądowy

Wydawca: Zrzeszenie Obrońców Sądowych.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Chmielna 20, tel. 58-95. Godz. przyjęć 5 - 6

Warsz. Zjedn. Zakł. Graf. „Spółdruk“, Warszawa.

ROK III GRUDZIEŃ Nr 12

SĄD I OBRONA

ORGAN KORPORACJI OBROŃCÓW SĄDOWYCH W POLSCE

Dr. Stan.

ŚRODKI ZABEZPIECZAJĄCE W POLSKIM PROJEKCIE NOWEGO KODEKSU KARNEGO.

Współczesne kodeksy Karne, oparte na starych przesłankach szkoły klasycznej, nie mogły skutecznie walczyć z przestępczością. Operując pojęciem winy moralnej, patrząc na sam skutek przestępny w oderwaniu od osoby sprawcy, stojąc na gruncie nasilenia złej woli oskarżonego, a nie stanu jego niebezpieczeństwa i szkodliwości społecznej, prawo karne stało się bezradne wobec wielkiej, wzbierającej ciągle fali przestępczości, bezsilne wobec recydywy i przestępcy zawodowego, bezbronne w obliczu przestępcy anormalnego. Wielki wzrost przestępczości w ciągu ostatnich dziesiątków lat przyczynił się do powszechnego załamania się też szkoły klasycznej na korzyść teorji szkoły obrony społecznej. Zaczęto rozumieć do czego doprowadza w praktyce kierowanie się abstrakcyjnemi przesłankami klasyków przy wymiarze sprawiedliwości i przystąpiono wszędzie do gruntownej rewizji dotychczasowych poglądów na zadania ustawy karnej w walce z przestępczością. Zrozumiano, że nie sam efekt działania przestępczego jest istotny, tylko osoba sprawcy, że nie o samo napięcie złej woli oskarżonego chodzi, tylko o stopień jego niebezpieczeństwa dla społeczeństwa, że przy rozpatrywaniu każdego przestępstwa nie wolno myśleć o należnej przestępcy odpłacie za winę moralną, tylko o zastosowaniu takiego środka, któryby zabezpieczył ogół obywateli od groźnego osobnika, nieprzystosowanego do życia społecznego. Bankructwo zasad szkoły klasycznej nie mogło w obecnej chwili doprowadzić jeszcze do całkowitego wyeliminowania z projektów kodeksów karnych pojęcia kary, ale przyczyniło się do wszystkich nowych projektów środków zabezpieczających, skierowanych przeciwko przestępcom społecznie niebezpiecznym.

Sekcja prawa karnego polskiej komisji kodyfikacyjnej, rozumiejąc doniosłość nowych idei szkoły włoskiej, zamieściła w projekcie części ogólnej kodeksu karnego kilka artykułów, dotyczących środków zabezpieczających. Chociaż pracy naszej Komisji Kodyfikacyjnej nie można pod tym względem porównać nietylko z projektem Ferriego, który konsekwentnie wprowadził do kodeksu wszystkie tezy szkoły obrony społecznej, ale i z projektem faszystowskim, zawierającym szeroko rozbudowany dział, poświęcony środkom zabezpieczającym, to jednak zamieszczenie w projekcie polskim nawet znacznie bardziej skromnego rozdziału XIII powitać należy z zadowoleniem, jako podstawy do dalszych uzupełniających ustaw w tej dziedzinie.

Najbardziej doniosłym pod względem skutków praktycznych przy zwalczaniu przestępczości będzie **art. 79** polskiego projektu, który brzmi:

§ 1. **Przestępcę, u którego stwierdzono trzykrotny powrót do przestępstwa,** tudzież **przestępcę zawodowego** lub **z nawyknienia,** jeżeli pozostawienie go na wolności grozi niebezpieczeństwem dla porządku prawnego, sąd poleca po odbyciu kary umieścić w zakładzie dla niepoprawnych.

§ 2. Zamknięcie w zakładzie ma trwać w wrazie potrzeby, w każdym razie **najmniej pięć** lat; po upływie każdego pięcioletniego okresu, sąd rozstrzyga, czy pozostawienie przestępcy w zakładzie na dalszy okres pięcioletni jest konieczne.

§3. Po upływie pierwszego okresu pięcioletniego Sąd może zarządzić zwolnienie warunkowe.

W ten sposób polski kodeks karny da w przyszłości sędziemu skuteczną broń do walki z najbardziej groźną kategorją przestępców — z przestępcami zawodowemi i niepoprawnemi recydywistami. W dzisiejszych warunkach przestępca zawodowy doskonale daje sobie radę z wymiarem sprawiedliwości karnej. Kary, jakie na niego od czasu do czasu spadają, są z reguły krótkotrwałe i jako takie są uważane w świecie tych przestępców za konieczny odpoczynek po bardzo wielu udanych przestępstwach, nieraz wielce lukratywnych, za przerwę w działalności przestępnej, w gruncie rzeczy niemal bezkarnej, a w każdym razie karanej bardzo niedostatecznie. Człowiek, dla którego przestępstwo stało się zawodem, który systematycznie kradnie lub ograbia kasy, podróżuje z miasta do miasta, z jednego kraju do drugiego, celem wykonywania swego zawodu przestępczego, taki człowiek łatwo godzi się z ewentualną krótkoterminową karą, jaka może go spotkać w razie schwytania na miejscu przestępstwa. Takie ryzyko zawodowe sowicie mu się opłaca, stanowi malum necessarium, nad którem przestępca łatwo przechodzi do porządku dziennego.

Z chwilą jednak, gdy przestępca zawodowy spotka się z surową represją karną, gdy sąd celem zabezpieczenia społeczeństwa od tego rodzaju osobników, skarze go nietylko na znacznie surowszą niż dotąd karę, ale i na dodatkowe zamknięcie w zakładzie dla niepoprawnych na przeciąg kilku, a nieraz i kilkunastu lat, wtedy przestępcy zawodowemu zawód jego poprostu przestanie się opłacać, ryzyko będzie za wielkie i perspektywa długiej izolacji stanie się zbyt groźna.

W stosunku do przestępcy zawodowego sąd będzie mógł zastosować środek zabezpieczający niezależnie od tego, czy dany przestępca był już uprzednio karany, czy jest on recydywistą w pojęciu kodeksowem, czy też pierwszy raz udało się dowieść mu dopiero przed sądem jedno z licznych przestępstw, jakie popełnił w ciągu długiej swej karjery przestępcy zawodowego. Bardzo często sąd ma dzisiaj dokładne wiadomości o przestępcy, niezbicie świadczące o tem, że jego działanie występne ma charakter przestępczości zawodowej. Sąd wie, że dany przestępca jest notowany w urzędzie śledczym, jako zawodowy przestępca, że brał udział w całym szeregu przestępstw, które nie mogły mu zostać jednak dowiedzione, że nazwisko jego figuruje w kartotece międzynarodowych kasiarzy, oszustow, lub włamywaczy, ale sąd, rozpatrując pierwszą sprawę takiego osobnika, w której wina jego została nareszcie udowodniona, musi dzisiaj traktować go jako zwykłego przestępcę, a nie niepoprawnego recydywistę.

W przyszłości nie będzie trzeba mieć w aktach spraw poprzednich wyroków skazujących, aby zastosować w stosunku do przestępcy zawodowego surowy wymiar kary i środek zabezpieczający (umieszczenie w zakładzie dla niepoprawnych). Wystarcza sądowi dane o oskarżonym, zebrane w czasie śledztwa, które dokładnie ustaliły zawodowy charakter jego działalności przestępnej.

Art. 59 projektu, mówiący o recydywie, postanawia:

§ 1. Jeżeli sprawca w ciągu pięciu lat po odbyciu kary w całości lub przynajmniej w trzeciej części, albo po uwolnieniu z zakładu zabezpieczającego popełni nowe przestępstwo z tych samych pobudek, lub należące do tego samego rodzaju, co poprzednie, sąd może przekroczyć ustawowy wymiar kary przez podwyższenie o połowę najwyższego wymiaru, nie przekraczając jednak ustawowej granicy danego rodzaju kary. Ustawowa granica kary więzienia wynosi 15 lat, o ile ustawa nie przewiduje więzienia dożywotniego (por. art. 38 projektu).

§ 2. **Przepis powyższy ma zastosowanie do przestępcy zawodowego lub z nawyknienia, choćby nie zachodził wypadek powrotu do przestępstwa.**

Takie stanowisko projektu polskiego, umożliwiające sędziemu

stosowanie surowych kar i środków zabezpieczających w stosunku do przestępców zawodowych i z nawyknienia niezależnie do tego, czy dany przestępca był już uprzednio karany, jest obce innym projektom kodeksów karnych. Projekty niemiecki (art. 77 i 45), szwajcarski (art. 40), a nawet włoski (art. 98, 99, 101, 106) wyraźnie mówią o poprzedniej karalności oskarżonego, jako koniecznym warunku stosowania przepisów o podwyższeniu kary i środkach zabezpieczających. Krytyczne omówienie stanowiska polskiego projektu pod tym względem bardzo znacznie rozszerzyłoby ramy niniejszego artykułu, mającego naogół tylko informacyjny charakter i dlatego musimy z niego tutaj zrezygnować.

W stosunku do przestępcy, u którego sąd stwierdzi **wstręt do pracy,** projekt przewiduje jako dodatkową sankcję umieszczenie w domu pracy przymusowej.

Art. **78** głosi:

§ 1. Jeżeli czyn powstaje w związku z wstrętem do pracy, sąd może zasądzić, by po odbyciu kary umieszczono przestępcę w domu pracy przymusowej na przeciąg lat pięciu.

§ 2. Po upływie jednego roku sąd może zarządzić zwolnienie warunkowe.

Sprawa przestępców, popełniających czyny przestępne w związku z **nadużywaniem alkoholu,** została przez projekt polski potraktowana pobieżnie i w sposób niedostateczny. W art. **77** projektu czytamy:

§ 1. Jeżeli czyn pozostaje w związku z nadużywaniem napojów wyskokowych, sąd może zasądzić, by sprawcę, po ewentualnem odbyciu kary, umieszczono w zakładzie leczniczym dla alkoholików na przeciąg dwuch lat.

§ 2. O wcześniejszem zwolnieniu rozstrzyga sąd.

Ilość przestępstw drobnych i poważnych popełnionych pod niewątpliwym wpływem alkoholu jest bardzo wielka. Powszechnie znane dane statystyczne, dotyczące liczby wykroczeń, popełnianych w soboty i niedziele w porównaniu z innemi dniami tygodnia, wskazują jak potężnym czynnikiem w etjologji pewnej kategorji przestępstw jest alkohol i jak bardzo wpływa on na ogólny budżet przestępczości. Współczesne kodeksy i dzisiejsza praktyka sądowa zajmują wobec tego zagadnienia naogół zasadniczo błędne stanowisko, uważając stan upojenia alkoholowego za okoliczności łagodzące i nietylko dlatego nie zwalczają tego rodzaju przestępstw, ale wręcz przyczyniają się nawet do wzrostu liczby całego szeregu występków, popełnianych stale pod wpływem wyskoku. Surowa krytyka dotychczasowych przepisów i wyroków wpłynęła na cały szereg nowych projektów, które zrewidowały dawny pogląd na to zagadnienie. Najbardziej słuszne stanowisko zajął pod tym względ-

dem projekt włoski, który wyraźnie postanawia, że stan upojenia alkoholowego, o ile nie został wywołany przez przypadek lub przez siłę wyższą, nie może powodować niepoczytalności przestępcy lub jego poczytalności zmniejszonej (art. 88). Gdyby przestępca okazał się pijakiem nałogowym, to kara ma zostać podwyższona (art. 89). Tylko stan chronicznego zatrucia alkoholem może upoważnić sąd do zastosowania wobec oskarżoneg przepisów o niepoczytalności lub poczytalności zmniejszonej (art. 91).

Projekt niemiecki również wyklucza możność traktowania przestępców popełniających czyn występny pod wpływem alkoholu jako osobników niepoczytalnych lub o poczytalności zmniejszonej (art. 17).

Takiego wyraźnego przepisu niema, niestety w projekcie polskim. Zaznaczyć jednak należy, że w art. 14 § 2 znalazł się ustęp, który powinien być interpretowany zgodnie z powyżej omówionem stanowiskiem innych projektów.

Art. 14 § 2 projektu polskiego postanawia:

Jeżeli w chwili popełnienia przestępstwa zdolność rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania postępowaniem była w znacznym stopniu ograniczona, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary; **chyba, że stan sprawcy wynika z jego winy.**

Ostatni ustęp tego artykułu jest zdaniem naszem, wyraźnie skierowany przeciwko przestępcom, działającym w stanie upojenia alkoholowego i nic nie stoi na przeszkodzie temu, aby sąd w takich wypadkach robił z niego zawsze użytek. Pożądanem byłoby jednak, aby ze względu na dużą doniosłość tego zagadnienia w przyszłym kodeksie polskim znalazł się na wzór innych projektów przepis, wyraźnie i niedwuznacznie regulujący tę kwestję.

Sprawa środków zabezpieczających w stosunku do przestępców **niepoczytalnych lub o poczytalności zmniejszonej** została w projekcie polskim rozwiązana w sposób następujący:

Sprawie tej poświęcimy niebawem specjalny artykuł przy omawianiu kwestji niepoczytalności i poczytalności zmniejszonej w nowej redakcji projektu.

Art. 74. Jeżeli sprawcą czynu, zabronionego pod groźbą kary, uznano za trwale nieodpowiedzialnego, a pozostawienie go na wolności grozi niebezpieczeństwem dla porządku prawnego, sąd poleca umieścić go w osobnej części zakładu dla obłąkanych, albo w osobnym zakładzie dla obłąkanych o skłonnościach przestępnych, albo w innym zakładzie leczniczym.

Art. 75. § 1. Jeżeli przestępcę uznano za mającego zmniejszoną zdolność rozpoznawania lub kierowania działaniem, a pobyt jego na wolności grozi niebezpieczeństwem dla porządku praw-

nego, sąd może zarządzić jego umieszczenie w zakładzie leczniczym.

§ 2. Jeżeli takiego przestępcę sąd skazał na karę pozbawienia wolności, to o tem, czy orzeczoną karę wykonać, rozstrzyga po zwolnieniu przestępcy z zakładu leczniczego.

Art. 76. Czas pobytu w zakładach, wymienionych w art 74. 75 nie oznacza się z góry. Sąd może zarządzić zwolnienie nie wcześniej, niż po upływie jednego roku.

* * *

Z powyższego przeglądu postanowień projektu polskiego, dotyczących środków zabezpieczających, widać, iż komisja kodyfikacyjna stanęła w zasadzie na słusznym gruncie ochrony społeczeństwa przed przestępcami niebezpiecznemi, z którymi zwykła represja karna nie może dać sobie rady. W przyszłości więc walka z przestępcą zawodowym oparta będzie u nas na racjonalnych podstawach. Chodzi tylko o to, aby sądy doceniły znaczenie nowych przepisów i robiły z nich użytek w tych wszystkich wypadkach, gdy będą miały do czynienia z przestępcami społecznie niebezpiecznemi i aby miarodajne czynniki rządowe już dzisiaj zajęły się budową specjalnych zakładów karnych i leczniczych, koniecznych dla zrealizowania postanowień nowego kodeksu, dotyczących środków zabezpieczających.

KASACJA I OBROŃCY SĄDOWI.

W Sądzie Najwyższym dnia 17 stycznia 1930 r. będzie rozważana zasadnicza dla świata obrońców sprawa Jana Frąckiewicza, oskarżonego z art. 623. Sprawa jest zgoła drobna chodzi w niej jednak o rzecz posiadającą pierwszorzędne znaczenie dla obrońców sądowych, gdyż Sąd Najwyższy, ma rozważyć czy obrońca sądowy może podpisywać i wnosić do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną, tak jak w danym wypadku uczynił obrońca Feliks Przybylski z Gostynina.

Kwestja jest sporna, zdaniem naszem, tylko pozornie, gdyż jakkolwiek nowa procedura wyraźnie wymienia, iż skarga kasacyjna winna być podpisana przez adwokata, to jednak należy wziąć pod uwagę, że nowa procedura jako twór obliczony na długą egzystencję nie liczy się i liczyć się nie może z etapami przejściowemi wogóle, a z instytucją obrońców w szczególności.

Obrońcy sądowi są wszak czynnikiem przejściowym, który ustąpi z czasem adwokaturze, ale narazie przez wiele jeszcze lat

będą ratować obywateli przed pokątnem doradztwem i służyć im pomocą prawną dla dobra wymiaru sprawiedliwości tam wszędzie, gdzie pomocy tej braknie.

W tym przejściowym etapie więc obrońcy nie powinni być w swych prawach ograniczeni, odjęcie im bowiem prawa kasacji będzie ze szkodą dla prawidłowego wymiaru sprawiedliwości, ze szkodą dla obywateli, którzy w miejscowościach, gdzie pomoc prawna spoczywa wyłącznie na obrońcach sądowych byliby narażeni na dotkliwe koszty, związane z koniecznością wyjazdów w poszukiwaniu adwokata i z faktem powierzania sprawy nowemu rzecznikowi.

Wzgląd więc społeczny jest jasny i oczywisty.

Nie pomiernie ważniejszą jednak i jedynie bodaj decydującą rolę odgrywa tu przepis prawa, który przychodzi z pomocą obrońcom sądowym.

Art. 14 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 marca 1928 r., czyli przepis wprowadzający kodeks postępowania karnego brzmi:

Oprócz osób, wymienionych w art. 86 kod. post. kar., obrońcami mogą być osoby, które w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia są obrońcami na zasadzie przepisów dotychczasowych: zachowują one prawa obrońców w zakresie dotychczasowym".

A więc luka K. P. K. jest uzupełniona, a więc prawodawca, pomijając obrońców sądowych ze zrozumiałych względów w nowej procedurze nie zapomniał o nich, ani też nie zamierzał ograniczać tych wszystkich obrońców, którzy posiadają już prawa nabyte.

Zagadnienie zatem, związane z podpisywaniem przez obrońców kasacji jest tylko pozornie kwestją, podlegającą dyskusji, w świetle zaś wspomnianych przepisów wprowadzających, posiada wyraźne oblicze w sensie dla obrońców sądowych przychylnym.

SĄD NAJWYŻSZY W KWESTJI ART. 41 PRZEP. WPROW. K. P. K.

Kwestja art. 41 przep. wprow. k. p. k., omiawiana przezemnie w artykule, umieszczonym w Nr. 9 czasopisma ,,Sąd i Obrona', znalazła się w dniu 26 października r. b. na wokandzie Sądu Najwyższego.

Prezes Sądu Najwyższego, jako przewodniczący Izby Karnej,

stosownie do postanowienia art. 41 ustroju sądów powszechnych, wystąpił z wnioskiem o danie odpowiedzi przez skład całej Izby Karnej na następujące pytanie prawne:

1) czy skazanemu na grzywnę do 150 zł., zamienioną na wypadek niemożności ściągnięcia na karę oresztu zastępczego w wysokości powyżej 3 dni, służy apelacja?

2) czy służy apelacja, czy też kasacja w wypadku skazania na karę, nie przekraczającą skali, wskazanej w art. 41 przep. wprow. k. p. k., gdy jednocześnie zasądzono powództwo cywilne?

3) czy przy kilku oskarżonych, w wypadku wymierzenia jednym z nich kary w ramach art. 41 przep. wprow. k. p. k., a uniewinnienia drugich, oskarżycielowi służy co do uniewinnionych prawo apelacji, czy też obie strony mogą zaskarżać wyrok w drodze kasacji.

S. N. po wysłuchaniu wniosków Prokuratora uchwalił co następuje:

1) skazanemu przez Sąd I instancji na grzywnę do 150 zł., zamienioną na wypadek niemożności ściągnięcia na karę aresztu zastępczego powyżej 3 dni, nie służy apelacja, lecz tylko kasacja.

2) powództwo cywilne nie ma wpływu na kwestję, czy wyrok I instancji może być zaskarżony w trybie apelacyjnym, czy też w trybie kasacyjnym, dopuszczalność apelacji zależy jedynie od wymiaru kary.

3) jeżeli jednych oskarżonych tym samym wyrokiem Sądu I instancji uniewinniono, innych zaś skazano na kary w ramach art. 41 przep. wprow. k. p. k., to wyrok ten może być zaskarżony jedynie w trybie apelacyjnym przez wszystkie strony procesowe do tego uprawnione, w szczególności przez oskarżyciela, oraz tych oskarżonych, którym wymierzono karę w ramach art. 41 przep. wprow. k. p. k.

4) tryb postępowania, przepisany w art. 41 przep. wprow. k.p.k. stosuje się i do kary nagany, tudzież do kar dodatkowych i zastępczych, wymierzonych przy karze aresztu do 3 dni lub grzywny do 150 złotych, albo obu tych kar łącznie.

Uzasadnienie powyższej uchwały, tak doniosłej dla świata prawniczego, w obszernem streszczeniu brzmi następująco:

Artykuł 41 przepisów wprowadzających k. p. k. nie znajdował się w projekcie Komisji Kodyfikacyjnej; powstał on w czasie późniejszych prac ustawodawczych. Brak tedy motywów pisanych, któreby użyte być mogły jako pomocniczy środek przy tłumaczeniu prawa. Tłumaczenie przeto wspomnianego przepisu prawnego opierać się musi jedynie na zasadach wykładni gramatycznej i logicznej.

Ad. 1 i 4. W myśl art. 41 przep. wprow. k. p. k. wyrok może być zaskarżony jedynie kasacją (nie apelacją) w wypadku, gdy sąd wymierzył tylko

grzywnę do 150 zł. lub areszt do 3 dni, albo obie te kary łącznie, za przestępstwo za które ustawa przepisuje tylko grzywnę lub areszt lub obie te kary łącznie, niezależnie od kar dodatkowych i zastępczych. Powstaje pytanie, jaki wpływ na tryb zaskarżenia wyroku ma wymiar zastępczej kary aresztu, t. j. kary wstępującej w miejsce grzywny, której ściągnąć nie można? Gdyby ustawodawca przez wyrażenie „lub areszt do trzech dni" rozumiał także zastępczą karę aresztu, to w takim razie przepis art. 41 przep. wprow. k. p. k. nie dałby się wogóle zastosować w wypadku, gdy obok trzech dni bezwzględnego aresztu wymierzono drobną nawet grzywnę z zamianą na jakikolwiek (choćby najkrótszy), areszt zastępczy, wówczas bowiem areszt bezwzględny z aresztem zastępczym musiałby zawsze przekraczać 3 dni. Tymczasem tekst ustawy, w szczególności zaś słowa **„albo obie te kary łącznie"** wskazuje wyraźnie na to, że niema apelacji (tylko kasacja), w wypadku łącznego wymierzenia bezwzględnego aresztu do 3 dni i grzywny do 150 zł. Skoro zaś brak jakiejkolwiek podstawy do przypuszczenia, że ustawodawca chciał, wbrew zasadom prawa materjalnego, wprowadzić możliwość wymierzania obok bezwzględnego aresztu grzywnę do 150 zł., nie ulegajcą zamianie na areszt, przeto uzasadniony jest wniosek, iż przez wyrażenie „areszt do trzech dni" rozumieć mógł jedynie karę zasadniczą, nie zaś zastępczą.

Jeżeli przyjąć należy, iż w wypadku łącznego orzeczenia aresztu bezwzględnego i grzywny do 150 zł. areszt zastępczy niema żadnego wpływu na tryb zaskarżenia wyroku, a stronom służy jedynie kasacja, choćby kara zastępcza przewyższała 3 dni aresztu, byłoby rzeczą zupełnie nielogiczną, gdyby areszt zastępczy wywierać miał wpływ na tryb zaskarżenia wyroku w wypadku, gdy wymierzono jedynie grzywnę do 150 zł. z zamianą w razie niemożności ściągnięcia na areszt powyżej 3 dni.

Należy więc dojść do wniosku, że czas trwania aresztu zastępczego nie wywiera wpływu na tryb zaskarżenia wyroku bez względu na to, czy wymierzono grzywnę z zamianą na areszt powyżej 3 dni obok bezwzględnego aresztu, czy też samą jedynie grzywnę do 150 zł. z zamianą na wspomniany areszt zastępczy, przekraczający 3 dni. Wykładnia ta znajduje też poparcie w przepisie §1 art.33 przep. wprow. k.p.k. z którego winika, że ustawodawca aresztowi zastępczemu poświęca wyraźną wzmiankę wówczas, gdy chce aby czas trwania takiego aresztu wywierał wpływ na daną instytucję prawa procesowego. W innych wypadkach tego nie czyni, albo też nawet wyraźnie brak tego wpływu zaznacza (np. §2. art.22 przep. wprow. k.p.k.), pewna zaś różnica w redakcji art.22 i 41 przep. wprow. k.p.k. tłumaczy się nie zamiarem stworzenia różnicy prawnej, lecz widocznem oddziałaniem na tekst art.22 przep. wprow. k.p.k. tekstu art.845-1 ros. u.p.k. (w redakcji według noweli z 25 lutego 1921 Dz.U.Nr.30 poz.169).

I/ Według jednego poglądu ustawodawca wykluczył apelację tylko wówczas, gdy wymierzono jedynie kary w granicach art. 41 przep. wprow. k.p.k. i gdy pozatem niema w wyroku żadnych innych orzeczeń. Jeżeli więc obok kar, określonych w art. 41 przez. wprow. k.p.k. zamieszczono w wyroku także inne rozstrzygnięcia, w szczególności i do powództwa cywilnego (choćby postąpiono w myśl art. 369 k.p.k.), wyrok taki może być zaskarżony apelacją przez wszyst-

kie strony procesowe do złożenia tego środka odwoławczego uprawnione. Na poparcie tego zapatrywania możnaby przytoczyć następujące okoliczności.

a/ Ustawodawca kwestją innych orzeczeń, które nie odnoszą się do kary wogóle nie zajmuje się, sprawy tej nie razstrzyga i w żadnym kierunku co do dopuszczalności lub niedopuszczalności apelacji z punktu widzenia owych innych orzeczeń się nie wypowiada; obojętną jest rzeczą, czy czyni to celowo, czy może nawet przez przeoczenie, faktycznie jednak żadnego w tym względzie postanowienia w przepisie art. 41 przep. wprow. k.p.k. nie zamieszcza z

b) Należy zatem dopuścić apelację, która jest regułą tem bardziej, że przepis wątpliwy nie ulega wykładni ścieśniającej.

c) Także praktyczne względy wskazywałyby na konieczność dopuszczenia apelacji zwłaszcza, że wysokość powództwa cywilnego w systemie prawa obecnie obowiązującego nie ulega żadnemu ograniczeniu (inaczej było według art. 31 i 124 ros. u. p. k. z r. 1864), tak, że powództwo to może być wytoczone i przysądzone nawet w bardzo poważnej kwocie. Wśród środków zabezpieczających mogą być również bardzo doniosłe rozstrzygnięcia; w tym względzie wystarczo wskazać np. na art 37 k. w. ros. z r. 1903.

II) Drugi pogląd prawny — **zdaniem Sądu Najwyższego słuszny** — można ująć twierdzenie, że ustawodawca kwestję dopuszczalności lub niedopuszczalności apelacji traktuje wyłącznie z punktu widzenia kary i jedynie według jej wymiaru oceniać należy pytanie, czy wyrok odnośny można zaskarżyć apelacją, czy kasacją; wszelkie inne rozstrzygnięcia, w szczególności co do powództwa cywilnego, środków zabezpieczających, dowodów rzeczowych i t. p. są bez znaczenia.

Na poparcie tego zapatrywania należy przytoczyć następujące okoliczności:

a) Przepis art. 41 przep. wprow. k. p. k. ujmuje sprawę jedynie z punktu widzenia kary („sąd wymierzył . . . za przestępstwo . . ."). Niema żadnych podstaw do przyjęcia, że ustawodawca sprawę „innych orzeczeń" nie załatwił, nie wypowiedział się w tym względzie, a nawet kwestję tę przeoczył. Ujmując sprawę z punktu widzenia kary i nie dotykając innych orzeczeń, przyjął widocznie jedynie to kryterjum jako miarodajne, odrzucił natomiast inne kryterja, jako obojętne i o nich też nie wspomniał dlatego, że one nie powinny mieć wpływu na kwestję dopuszczalności względnie niedopuszczalności apelacji.
Ujęcie sprawy jedynie z punktu widzenia kary jest oczywiste wobec użycia wyrazów „sąd wymierzył ... za przestępstwo ...", inaczej byłoby gdyby redakcja art. 41 przep. wprow. k. p. k. brzmiała „...jeżeli sąd **orzekł** tylko grzywnę" „ł" porówn. art. 124 ros. u. p. k. z r. 1864" ...gdy orzeczono...”").

b) Gdyby zresztą przyjąć należało, że jakiekolwiek inne orzeczenie, poza karą, wywierać ma wpływ na tryb zaskarżenia wyroku,, to zapomnieć nie można o tem, że do owych innych orzeczeń zaliczyć należy także orzeczenia co do kosztów postępowania (art. 368, 557 k. p. k.), tudzież co do opłat w sprawach karnych (art. 2 przep. wprow. k. p. k.). Są one nieodzowną częścią każdego wyroku. Jeżeliby zatem owe „inne orzeczenia" wywierać miały wpływ na tryb

postępowania i opłat, to przepis art. 41 przep. wprow. k. p. k. stałby się martwą literą,którego postanowień praktycznie nie można byłoby zastosować. Nie byłoby bowiem wyroku, w którym brakłoby orzeczenia o kosztach postępowania i opłatach, wyrok taki zawierałby nie samo tylko wymierzenie drobnej kary, lecz także dalsze orzeczenia, otwierające drogę dla apelacji. Jeżeli jest inna droga wyjścia, nie można ustawodawcy obraczać zarzutem, że stworzył przepis, który praktycznie nie da się nigdy zastosować. Próba zaś podziału „innych orzeczeń" na takie, które zawsze muszą być w wyroku oraz na takie, które tylko w niektórych wypadkach są konieczne, i skonstruowanie zasady, że pierwsze nie mają wpływu na tryb zaskarżenia wyroku, nie wydaje się uzasadniona, taka wykładnia byłaby zbyt odległa od tekstu przepisu prawnego, który o tem wszystkiem ani słowem nie wspomina. Próba ratowania w ten dość sztuczny sposób praktycznego znaczenia art. 41 przep. wprow. k. p. k. jest zbędna, jeżeli się przyjmie, że owe „inne orzeczenia" są obojętne wobec oparcia się ustawodawcy na jedynem kryterjum, t. j. wymierzonej karze.

c) W tym stanie rzeczy wątpliwości co do znaczenia owych „innych orzeczeń usunięte być mogą drogą logicznej wykładni art. 41 przep. wprow. się na jedynem kryterjum wymiaru kary, niezależnie od innych orzeczeń, da się k. p. k. Zasada „in dubio pro reo" i ścieśniającej wykładni przepisu wyjątkowego z dostateczną pewnością wydobyć z tekstu omawianego przepisu prawnego.

Ad. 3. Wymiar kary, decydujący o trybie zaskarżenia wyroku, musi być oceniany z punktu widzenia poczszególnych oskarżonych, co wynika z przepisu § 2 art. 41 przep. wprow. k. p. k. Jeżeli zatem jednym wyrokiem wymierzono kilku oskarżonym kary, nie wychodzące z granic art. 41 przep. wprow. k. p. k., to apelacja nie służy ani oskarżonym ani innym stronom procesowym, jeżeli natomiast, choćby jednemu z nich służyła apelacja (ze względu na surowszy co do nie go wymiar kary), to cały wyrok, a więc i także co do innych współoskarżonych ulega zaskarżeniu w drodze apelacji. Przepis § 2 art. 41 przep. wprow. k. p. k. ma na myśli jedynie wyrok skazujący („...wyrokiem skazano..."), nie rozstrzyga natomiast wyraźnie pytania, jaki tryb zaskarżenia przyjąć należy w wypadku, gdy co do jednych oskarżonych orzeczono uniewinnienie, co do drugich zaś orzeczono karę w granicach do 3 dni aresztu lub 150 zł. grzywny. W takim wypadku trzeba przyjąć, że wyrok taki może być zaskarżony jedynie w drodze apelacji. Że przeciw wyrokowi uniewinniającemu lub umarzającemu postępowanie służy apelacja, nie może ulegać żadnej wątpliwości nie tylko ze względu na treść §§ 1 i 2 art. 41 przep. wprow. k. p. k., który odnosi się tylko do wyroków skazujących („...wymierzył ... skazano ..."), lecz także i ze względu na samą naturę rzeczy. Uchylenia apelacji od wyroku uniewinniającego nie można uzasadnić tem, że jednego z oskarżonych skazano na karę nie wychodzącą poza granice art. 41 przep. wprow. k. p. k., albowiem brak do tego wszelkiej podstawy w tekście wspomnianego art. 41, a nadto stan taki byłby nielogiczny, albowiem prawo apelacji od wyroku (częściowo) uniewinniającego czyniłby zależnem od zupełnie przypadkowej okoliczności, mianowicie od tego, czy wyro-

kiem objęto także innych współoskarżonych i czy jednemu z nich nie wymierzono łagodnej kary. Może wyłonić się jedynie pytanie, czy dopuściwszy apelację od uniewinniającej części wyroku, nie należy jej wykluczyć o ile chodzi o tę część, która dotyczy kary, nie wychodzącej z granic zakreślonych art. 41 przep. wprow. k. p. k. Ten pogląd należy jednak odrzucić. Z przepisu § 2 art. 41 przebija zasada **niepodzielności wyroku**, którą tem berdziej uogólnić należy, że to uogólnienie idzie w kierunku reguły (jaką jest apelacja), nadto zaś jest dla oskarżonego korzystniejsze, zapewnia mu bowiem większą gwarancję w postaci drugiej instancji merytorycznej (in dubio pro reo). Pozatem inne względy, natury praktycznej i prawnej, przemawiają przeciw rozczłonkowaniu postępowania, częściowo na apelacyjne, częściowo na kasacyjne. Nie wiadomo, które postępowanie, apelacyjne, czy kasacyjne, należałoby najpierw przeprowadzić odnośnie do poszczególnych części jednego wyroku. Takie rozczłokowanie postępowania prowadziłoby wreszcie do niemożności zastosowania p. d. art. 485 k. p. k. co do tych, którzy nie apelowali, gdyż apelować nie mogli, mając ewentualnie do dyspozycji jedynie kasację. Takie same trudności powstałyby na tle art. 500 k. p. k.

Należy więc przyjść do wniosku, że w wypadku wymierzenia jednym oskarżonym kary w ramach art. 41 przep. wprow. k. p. k., a uniewinnienia drugich, wyrok w swej całości może być zaskarżony przez wszystkich apelujących.

NOWA REDAKCJA ARTYKUŁÓW O KARALNOŚCI SPĘDZENIA PŁODU.

W ostatnim numerze „Sądu i Obrony", w artykule o dyskusji na II-gim zjeździe prawników polskich o karalności spędzenia płodu podaliśmy tekst art. 141 i 142 projektu komisji kodyfikacyjnej, mówiących o tem przestępstwie. Przypominamy, iż artykuły te przewidywały surową sankcję zarówno dla matki, jak i dla innych osób, przyczyniających się do spędzenia płodu.

Obecnie stanowisko większości członków sekcji prawa karnego Komisji Kodyfikacyjnej uległo częściowej zmianie. Postanowiono dodać nowy artykuł **142a,** który otrzymał następujące brzmienie:

„Sprawca czynu z art. 141 i 142 nie ulega karze, jeżeli zabieg był dokonany przez lekarza i przytem był konieczny ze względu na zdrowie matki, dobro rodziny lub ważny interes społeczny".

Jest to niewątpliwie duży postęp w ewolucji poglądów na sprawę karalności poronień, który z tego względu powitać należy z pełnem uznaniem. Zrobiono w ten sposób pierwszy krok, i to krok bardzo poważny, w kierunku zupełnego zlikwidowania karalności spędzenia płodu, jako jedynie słusznej zasady, która w naj-

bliższym czasie znaleźć musi swój wyraz we wszystkich kodeksach karnych. Karalność poronień jest barbarzyńskim przeżytkiem, który powinien zostać przekreślony przez prawodawcę w myśl żywotnych potrzeb miljonów kobiet i w imię dobrze pojętego interesu społecznego.

Kompromisowy charakter przepisów projektu komisji kodyfikacyjnej jest w każdym razie wymownym dowodem głębokich przeobrażeń, jakie życie uczyniło w poglądach na tę zagadnienie nawet tam, dokąd najpóźniej niestety docierają wszystkie słuszne poglądy i gdzie skostniałe formułki znajdują zawsze swoich gorących obrońców wbrew wymogom życia i nieubłaganej logice faktów...

SPIS OBROŃCÓW SĄDOWYCH APELACYJ WARSZAWSKIEJ, LUBELSKIEJ I WILEŃSKIEJ.

Okręg Sądowy Biała-Podlaska:

Janów Podlaski:—Saczyński Stanisław, Ziniewicz Aleksander.
Łosice: — Mazurek Stefan, Sławiński Stanisław.
Międzyrzec k L.: — Jakubowicz Tomasz, Rozenblum Matys.
Parczew: — Andronowicz Marjan, Kaczka Łukasz.
Piszczac: — Wielgosz Jan.
Włodawa: — Kosiński Kazimierz, Gorzechowski Michał.

Okręg Sądowy Białostocki.

Białystok: — Biały Bolesław, Liss Ludwik, Wajnberg Samuel.
Bielsk Podlaski: — Łukaszuk Daniel, Muzykant Szaja, Witkiewicz Mieczysław, Wojtkowski Antoni.
Białowieża: — Kuryłowicz Konstanty.
Ciechanowiec: — Tamzin Aleksy.
Knyszyn: — Rutkowski Juljan, Kacewicz Aleksander.
Siemiatycze: — Morski Antoni.
Sokółka: — Baniewski Jan, Okuszko Ladgier, Fradberg, Izaak, Pietrasz Dominik.
Suwałki: — Danilewicz Leon, Szmidt Juljusz.
Augustów: — Bonecki Edmund.

Okręg Sądowy Grodzieński.

Grodno: — Bortnowski Antoni (ul. Orzeszkowa), Pawłowicz Stefan (ul. Rydza Śmigłego 11), Kaszubski Michał (ul. Dzielna 3).

Walter Eugenjusz (ul. Dominikańska 30), Rejnhard Gustaw (ul. Bankowa 6). **Słonim:** Wołodkowicz Ign. (Bernardyńska 34).

Grodno: — Doroszewski Andrzej Listowskiego 2), Koliński Jona (ul. Dominikańska 18), Moszczyński Franciszek (ul. Rydza Śmigłego 6).

Skidel: — Kurowski Stanisław.

Druskieniki: — Zawistowski Witold, Rymiński Aleksander.

Krynki: — Michałowski Marcin.

Słonim: — Szegidewicz Bohdan, Sternet Bronisław (ul. Koszarowa 10), Ickowicz Hersz (ul. Studencka 5).

Wołkowysk: — Efros Izrael (ul. Szeroka 35).

Prużana: — Janowicz Owsiej, Supernat Mieczysław.

Swisłocz: — Kamiński Edward.

Dereczyn: — Wałusiński Ludwik, Głowacki Stanisław.

Żelwa: — Jakowicki Witold.

Swisłocz: — Żabiński Jan.

Kosów na Polesiu: — Cwiling Abram, Zaborowski Kazimierz.

Szereszów: — Kuflewski Antoni.

Telechany: — Litwiński Michał.

Bereza Kartuzka: — Ledziewicz Jan, Meklenburg Witold.

Porozowo: — Siewaszewicz Józef, Jackowska Marja.

Okręg Sądowy Kaliski.

Błaszki: — Kurdwanowski Bertman.

Kalisz: — Paszkowski Rafał.

Konin: — Wodziński Wincenty, Gołubkow Aleksander, Lewandowski Mieczysław.

. . **Koło:** — Rutkowski Franciszek, Jakubowski Piotr, Fagasiński Marceli, Dzieniakowski Józef.

Kleczew: — Michalski Tadeusz, Dzieniakowski Antoni.

Sieradz: — Wyganowski Edmund, Chwaliński Bronisław, Mirolubow Jerzy, Hanke Józef.

Słupca: — Jaworski Ignacy, Wilkowski Jan.

Turek: — Cielecki Miron, Gaszyński Stanisław, Skupien Antoni.

Wieluń: — Badeński Tomasz, Przedpełski Wiesław, Markowski Władysław, Niekrasz Karol.

Wieruszew: — Grabowski Fabjan, Jakubowski Mieczysław.

Zduńska Wola: — Hajdrych Stanisław, Kaliński Henryk.

Okręg Sądowy Kielecki.

Kielce: — Borkowski Antoni (ul. Wolności 3), Kehl Alfred (ul. Sienkiewicz 37), Moryciński Kazimierz (ul. Wesoła 18), Życki Kazimierz.

Suchedniów: — Fabjański Ireneusz.
Szydłowiec: — Marcinkowski Edward.
Włoszczowa: — Grochalski Stanisław, Szymankiewicz Edward
Miechów: — Korczak Józef, Kowalski Antoni, Zaporski Antoni, Zochowski Józef.
Szczekociny: — Bekier Stanisław, Englender Chaim.
Jędrzejów: — Grzybowski Władysław (ul. 3-go Maja 23), Nowacki Józef (ul. Łysakowska 6).
Pińczów: — Bac Teodor.
Działoszyce: — Sznajderski Piotr.
Stopnica: — Majewski Leon, Rajnsztajn Wacław.
Busk: — Dąbrowski Władysław.
Rytwiany: — Zwoliński Wacław.
Proszowice: — Kubacki Antoni, Piątik Józef.

Okręg Sądowy Lubelski.

Lublin: — Bahn Edward, Bocheński Jan, Rudziński Wacław, Szniako Aleksander.
Turobin: — Borak Piotr.
Kurów: — Więciorek Wawrzyniec.
Puławy: — Siwecki Leon.
Kraśnik: — Grzesikowski Karol.
Janów Lubelski: — Piasecki Kajetan.
Bychawa: — Wesołowski Jan.
Krasnystaw: — Kuśmierczyk Józef, Piechowicz Apolonjusz.
Lubartów: — Pasieczny Jan.
Krasnik: — Dus Józef.
Lublin: — Szmigielski Władysław.
Krasnystaw: — Połubiński Eustachy.

Okręg Sądowy Łomżyński

Łomża: — Kordaszewski Józef, Potyński Bolesław, Kulkin Grzegorz.
Zambrów: — Grochowski Ludwik.
Kolno: — Goldberg Samuel.
. . **Szczuczyn:** — Olszewski Kazimierz.
Grajewo: — Bielewicz Paweł, Łuniewski Władysław.
Wysokie-Mazowieckie: — Kalinowski Wiktor, Jańczyk Stanisław.
Sokoły: — Monikowski Witold, Rzonca Stanisław.
Czyżew: — Mitkiewicz Wsiewołd.
Ostrów-Mazowiecka: — Tymiński Jan.

Ostrołęka: — Rychter Józef, Mościcki Jan-Pius.
Myszyniec: — Gąsowski Feliks.

Okręg Sądowy Łódzki.

Łódź: —Abramowicz Maurycy (Piłsudskiego 72), Cędrowski Władysław (Andrzeja 5), Dzieniakowski Leonard (Narutowicza 7), Dzięgielewski Wacław (Cmentarna 10), Lasocki Piotr (Kościuszki 11), Lipiński Antoni (11-go Listopada 18), Miętkiewicz Antoni (Zielona 28), Rychter Władysław (Kilińskiego 116), Wojnarowski Wacław (Zachodnia 36), Zieliński Antoni (Mielczarskiego 12).
Brzeziny: — Kolasiński Józef, Ogiński Władysław.
Pabjanice: — Czufarowski Aleksander, Nitkowski Ludwik, Ulkowski Józef.
Łask: — Zadrowski Jerzy.
Łęczyca: — Dudziński Walerjan, Zawadzki Juljan.
. . **Stryków:** — Januszewski Lucjan.
Ozorków: — Soborski Bronisław.
Tuszyn: — Płaza Michał.
Zgierz: — Denkowski Karol, Hejman Maks.
Widawa: — Dymkowski Juljan.

Okręg Sądowy Łucki.

Łuck: — Lewandowski Antoni.
Rożyszcze: — Dutcher Kazimierz, Handelsman Józef.
Kowel: — Graczyk Władysław, Miller Wilhelm.
Luboml: — Nikitin Jan.
Horochów: —Błoński Walerjan.
Łokacze: — Przebstrzelski Edmund.
Kołki: — Sidorow Konstanty.
Kamień—Koszyrski: — Wasiljew Włodzimierz.
Ratno: — Deszrt Wilhelm.
Horochów: — Gmitrzak Stanisław.
Kamień - Koszyrski: — Grabowski Bolesław, Lipiński Stanisław, Tulej Jan.
Kowel: — Mianowski Stanisław.
Luboml: — Miałowicki Piotr.
Szack: — Kozłowski Stanisław.

Okręg Sądowy Mławski.

Mława: — Markuszewski Bolesław.
Kuczbork: — Brzozowski Hendryk.
Ciechanów: — Berland Aleksander, Milewski Stanisław.

Przasnysz: — Połomski Stefan.
Chorzele: — Rykowski Heljodor.
Maków-Mazowiecki: — Czaplicki Stanisław.
Pułtusk: — Dąbrowski Tadeusz, Neyman Adam.
Nasielsk: — Romanowski Jan, Purzycki Aleksander.
Wyszków: — Kleniec Lucjan, Turski Wacław.

Okręg Sądowy Nowogródzki.

Nowogródek: — Aleksiuk Paweł, Biriukowicz Jan, Cukierberg Izrael, Cukierman Jakób, Hucko Józef, Marcul Jan, Sawicz Jan, Słucki Mowsza, Wasiljewicz Franciszek.
Zdzięcio: — Kulesza Michał.
Baranowicze: — Bogatin Lejzor, Goczyński Władysław.
Lachowicze: — Gołowczyński Aleksander, Wojtekun Piotr.
Horodyszcze: — Gremiakow Włodzimierz, Kunicki Władysław, Mitkiewicz Eugenjusz, Rusinow Bazyli.
Nieśwież: — Andrejew Daniel, Pluciński Bohdan, Sylwanowicz Kazimierz, Woltkowski Feliks, Zdanko Michał.
Kleck: — Wasilewski Aleksander, Horbacewicz Konstanty.
Stołpce: — Arciszewski Paweł, Brodziłowski Witold, Surowicz Mojżesz.
Mir: — Krawczenko Michał, Majewski Eugenjusz.
Pińsk: — Piotrowski Piotr, Płazak Juljusz, Markiewicz Józef. Szostak Zdzisław, Kozakin Mikołaj.
Brześć n/B.: — Bodner Fryderyk, Niedzielski Antoni, Perzyński Jerzy.
Kobryń: — Kuźmicki Bolesław.
Drohiczyń: — Chmielewski Józef, Marczonok Jerzy.
Kamieniec Litewski: — Bodner Artur.
Stolin: — Satalecki Jan Kazimierz, Palmir Marjan.
Dawidgródek: — Jepałow Eugenjusz.
Łuniniec: — Zaręba Stanisław.
. . **Pińsk:** — Dubiczyński Jan, Makarewicz Szymon, Wysiekierski Michał.
Brześć n B.: — Szperling Bolesław.
Moroczno: — Drużyłowicz Włodzimierz, Nikoniuk Eufenjusz.
Domaczewo: — Gwiazdziński Stanisław, Moroz Ksawery.
Łachwa: — Gryszkiewicz Mikołaj, Szachraj Mikołaj.
Łochicyn: — Jabczyk Józef, Zaduro Piotr.
Kamieniec Litewski: — Kordasz Józef.
Hancewicze: — Kokotek Jakób.
Janów: — Litwinow Aleksander.
Łuniniec: — Maciejewski Wacław, Polchowski Aleksander.

Małoryta: — Majkowski Mieczysław, Szestakowski Antoni.
Wysokie Litewskie: — Pietraszkiewicz Stefan.
Pohost-Zahorodz.: — Samochowiec Jakób.
Stolin: — Tylczyn Naum.
Biała n/H.: — Znaiński Józef.
Dawidgródek: — Zygerkorn Jan.

Okręg Sądowy Piotrkowski.

Piotrków: — Byczkowski Antoni, Egierski Michał, Kępiński Bolesław, Paszkiewicz Stanisław, Starosielec Ksawery.
Bełchatów: — Legucki Eugenjusz.
Radomsk: — Polanowski Witold.
Rawa Mazowiecka: — Hopferd Edward, Kłossowski Mieczysław.
Krzepice: — Nanys Józef.

Okręg Sądowy Płocki.

Płock: — Borowski Stanisław, Kosztowny Ludomir, Moderski Władysław, Ossowski Piotr.
Gostynin: — Przybylski Franciszek, Plichtowicz Antoni.
Gąbin: — Pietrzak Franciszek.
Wyszogród: — Lendzion Zdzisław.
Biezun: — Chamski Aleksander.
Rypin: — Gratkowski Ignacy, Kosakowski Bolesław, Gumiński Roman.
Płońsk: — Gałkowski Stanisław, Skorupski Władysław.
Sierpc: — Kołakowski Jan, Lasocki Franciszek.

Okręg Sądowy Radomski.

Radom: — Starker Natan, Białaczewski Antoni.
Klimontów: — Bartkowski Adam.
Kamienna (Skarżysko). — Ergetowski Wawrzyniec.
Iwaniska: — Glibowski Wacław.
Końskie: — Szymański Henryk.
Opatów Kielecki: — Kulak Stanisław.
Opoczno: — Augustynowicz Alojzy.
Kozienice: — Węgleński Marjan.
Iłża: — Wielochowski Władysław.
Wierzbnik: — Szydłowski Adam.
Ostrowiec n/K.: — Spanier Józef.
Sandomierz: — Goldwasser Izaak.

Kozienice: — Sulimierski Stefan.
Ożarów: — Skoczewski Leonard.
Lipsko: — Gorzelski Antoni.

Okręg Sądowy Rowieński.

Równe: — Anielewski Wincenty (3 go Maja 9), Bobołowicz Jaropołk (Dubieńska 12), Odarczenko Wiktor (Więzienna 16), Olejnik Gabryel (Senatorska 4), Pańczenko Sergjusz (3-go Maja 39), Sowiński Jan (Piłsudskiego 22a), Szlagier Eugenjusz (Ułańska 1).
Berezno: — Chołkowski Stefan, Łobaczewski Mikołaj.
Dąbrownica: — Dajczmajster Borys, Maciejewski Teodor.
Dubno: — Majewski Aleksander.
Kostopol: — Hołubecki Stanisław, Więckowski Henryk.
Korzec: — Pioro Jan.
Krzemieniec: — Bury Michał, Burzyński Stefan.
Międzyrzec: — Finkielsztejn Motel, Krynicki Bazyli.
Mizocz: — Korczyński Seweryn.
Młynów: — Rabsztyński Konstanty, Turski Konstanty.
Ostróg: — Cykman Borys, Gorlecki Mikołaj, Tupajło Izaak.
Radziwiłów: — Skolimowski Karol, Górski Aleksander.
Sarny: — Olewiński Marjan, Majewski Wiesław, Maryniuk Jan.
Wiśniowiec: — Kaplin Leopold, Krużyłko Paweł.
Włodzimierz: — Matusz Andrzej, Sachnowski Aleksander.
Wyszogródek: — Awners Chaim, Piatmicki Aleksander.
Zdołbunów: — Lerman Juda, Ossowski Bronisław.
Stepań: — Szelągowski Marjan.

Okręg Sądowy Siedlecki.

Siedlce: — Korzeniewski Bronisław.
Mordy: — Majewski Franciszek.
Łuków: — Raczyński Stanisław, Ryszkowski Bronisław, Godlewski Romuald.
Garwolin: — Grabowski Jan, Zachoszcz Marjan.
Stoczek Węgrowski: — Tchorzewski Władysław.
Węgrów: — Krajewski Stanisław, Czapski Wrocisław, Wiącek Stanisław.
Sokołów Podlaski: — Okolski Władysław, Szczygielski Władysław.
Kosów, p. Sokołowski: — Litwińczuk Jan.
Zelechów: — Korybut - Daszkiewicz Antoni, Junosza - Gzowski A.

Okręg Sądowy Sosnowiecki.

Sosnowiec: — Heftman Eugenjusz (Piłsudskiego 16).
Dąbrowa Górn.: — Klimas Leon (3-go Maja 16), Michałowski Kazimierz.
Pilica: — Galewski Eustachjusz (Rynek 6), Kowalski Bronisław.
Olkusz: — Grubiel Józef.
Skała pod Ojcowem: — Rezner Stefan.
Wolbrom: — Perkowski Jan, Witkowski Marjan.
Zawiercie: — Lapiński Antoni (Błonowska 7), Podgórski Antoni (Stefanja 1).
Żarki: — Jędruszek Piotr.

Okręg Sądowy Suwalski.

Suwałki: — Damilewicz Leon (Kościuszki 82), Grudziański Abram, Kadłubowski Zygmunt, Lutostański Czesław, Szmidt Juljusz (Kościuszki 92).
Augustów: — Bonecki Edmund.
Sejny: — Ejger Aleksander.

Okręg Sądowy Warszawski.

Warszawa: — Behr Antoni (Chłodna 20, t. 265-15), Bobiński Kazimierz (Marszałkowska 66), Duchiński Marjan (Wilcza 12, t. 13-23), Freysinger Oskar (Złota 56a), Grilicz-Grizima Seweryn (Kapucyńska 15, t. 54-22, Kłossowski Edward (Zielna 11, t. 51-48), Kłossowski Jan (Podwale 42, t. 54-26), Łaski Wincenty (Chmielna 20, t. 58-95), Prager Jakób (Leszno 22, t. 60-17) Rotenberg Józef (Nowolipki 19), Stawski Borys (Senatorska 38), Stankiewicz Romuald (Chłodna 30, tel. 250 - 80), Wicher Markus (Złota 36, t. 103-94), Zalewski Edward (Chłodna 24, t. 84-49).
Grójec: — Ajewski Stanisław.
Grodzisk: — Kłossowski Wacław.
Jadów: — Jabłoński Władysław.
Łowicz: — Kamiński Stefan (Podrzeczna 47), Uzarowicz Tomasz (Podrzeczna 40).
Mińsk-Mazowiecki: — Ekiel Władysław, Olechowski Klemens (Warszawska 24), Palewski Czesław.
Nowy-Dwór: — Kwieciński Józef, Tuszyński Karol.
Piaseczno: — Lachowicz Cezary, Zdrodowski Wacław.
Skierniewice: — Krzewski Aleksander (Przyrynek 37).

Sochaczew: — Górka Jan.
Wołomin: — Kempiński Antoni (Warszawska 15).
Grójec: — Brener Mojżesz.
Sochaczew: — Warman Jakób.
Łowicz: — Gatkiewicz Franciszek.

Okręg Sądowy Wileński.

Wilno: — Michajłowicz Izaak (Sierakowskiego 23), Bacewicz Józef Mickiewicza 23), Bartoszewicz Stefan (Mickiewicza 23), Hebra Stanisław (Nadbrzeżna 6), Kac Samuel (W.-Pohulanka 1), Wiliński Szymon (Szopena 3), Rubinsztejn Abram (Niemiecka 10), Lejpuner Borys (Wileńska 24).
Lida: — Rynkiewicz Kanut, Bojarczyk Bolesław, Rodziwicz Franciszek, Hagenajer Klemens, Gadon Bolesław, Missan Bronisław.
Brasław: — Romanas-Romanowski Frement, Geliszewski Szymon.
Dołhinow: — Kozłowski Edward.
Duniłowicze: — Trocki Aron.
Postawy: — Pokrzewiński Edward, Izdebski August.
Dzisna: — Rusiecki Kazimierz.
Ejszyszki: — Gotowiecki Michał, Wajn Mojżesz.
Holszany: — Doliński Samuel.
Iwieniec: — Achrem-Achremowicz A.
Iwje: — Matecki Władysław, Michałowicz Wojciech, Bender Abram.
Krasne: — Bac-Krzyżanowski Władysław.
Dokszyce: — Kurnatowski Onufry.
Łużki: — Urbanowicz Antoni.
Miadziół: — Perkowski Walerjan.
Mołodeczno: — Wróblewski Michał.
Opsa: — Staszkiewicz Michał.
Orany: — Sierzpiński Piotr.
Oszmiana: — Gołębo Józef, Opanowicz Bolesław, Siennicki Samuel.
Raków: — Kowarski Abram.
Smorgonie: — Bukowski Zygmunt.
Święciany: — Skrotkowski Edward, Kiessel Izrael.
Szczuczyn: — Sienkiewicz Józef.
Wilejka: — Bałaszyński Lejba, Kosko Kazimierz.
Wasiliszki: — Nasuto Jan.
Łyńtupy: — Obst Jan.
Hoduciszki: — Czerniekiewicz Aleksander.
Worniany: — Wiliński Kazimierz.

Druja: — Zubrzycki Piotr.
Wołożyn: — Turski Stanisław.
Turmont: — Kac Łapidus.
Ilja: — Kłosowski Stanisław.
Nowe-Święciany: — Dubowski Piotr.
Juracisuki: — Moracewicz Arkadjusz.
Głębokie: — Hordyński Tadeusz.

Okręg Sądowy Włocławski.

Włocławek: — Szretteer Joachim, Gąsiorowski Witold, Aktaboski Władysław, Tomaszewski Jan, Szląskowski Bolesław.
Lipno: — Maj Wojciech.
Brześć Kujawski: — Chwilowicz Stanisław, Michalski Edward.
Chodecz: — Maj Kazimierz.
Aleksandrów Kujawski: — Lewandowski Jan, Piątkiewicz Czesław.
Osięciny: — Kułakowski Tomasz.
Radziejów: — Czaplewski Antoni, Pawlicki Stanisław.
Nieszawa: — Kuźniarski Władysław.
Kutno: — Aktaboski Jan, Jabłoński Adolf, Spychalski Leon.
Zychlin: — Szumski Antoni.

Okręg Sądowy Zamojski.

Zamość: — Warchałowski Henryk, Łopatyński Jan, Mikliński Stanisław.
Hrubieszów: — Czarkowski Feliks.
. . **Tomaszów:** — Sawicki Seweryn.
. . **Tyszowce:** — Mazurek Antoni.
Biłgoraj: — Zarzycki Bolesław, Oleński Tadeusz.
Tarnogród: — Kuzmiński Jan.

Zarząd Główny.
Zrzeszenia Obrońców Sądowych Warszawa

Ul. Chmielna Nr.20, Tel. 58-95.

Prezes: Łaski Wincenty — Warszawa, ul. Chmielna 20, tel. 58-95.
Vice Prezes: Lipiński Antoni — Łódź, Konstantynowska 18.
Vice Prezes: Pragier Jakób — Warszawa, ul. Leszno 22, tel. 60-17.
Sekretarz: Zwoliński Jan — Warszawa, ul. Chmielna 62.
Skarbnik: Bobiński Kazimierz — Warszawa, Marszałkowska Nr. 66.

Członkowie Zarządu:

Wicher Markus — Warszawa, ul. Złota 36, tel. 103-94.
Kłossowski Jan — Warszawa, ul. Chmielna 64, tel. 54-26.
Ajewski Stanisław — Grójec.
Tomaszewski Jan — Włocławek, ul. Spichlerna 28.
Bekier Stanisław — Szczekociny.

Zastępcy:

Bar Antoni — Warszawa, ul. Chłodna 18.
Zdrodowski Wacław — Piaseczno.
Miętkiewicz Antoni — Łódź, ul. Zielona 28.
Dzieniakowski Leonard — Łódź. Narutowicza 7.
Gratkowski Ignacy — Rypin, ul. Kościuszki 1.

Członkowie honorowi:

Goldwasser Izaak — Sandomierz.
Plichtowicz Antoni — Gostynin.
Cukierman Jakób — Nowogródek.
Szretter Joachim — Włocławek.
Bartkowski Adam — Klimontów.
Pragier Jakób — Warszawa.

Komisja rewizyjna:

Markuszewski Bolesław — Mława, Działdowska 26.
Borkowski Antoni — Kielce, Pl. Wolności 3.
Szretter Joachim — Włocławek, Browarna 2.

WOKANDA SPRAW WYZNACZONYCH NA POSIEDZENIE IZBY I SĄDU NAJWYŻSZEGO W GRUDNIU 1929.

Sprawy wyznaczone na dzień 19 grudnia

1) Magistrat m. st. Warszawy 2) Icka Najmana p-ko Wiktorowi Eychlerowi i inn. 3) Icka Najmana p-ko Wiktorowi Wychlerowi i inn. 4) Icka Najmana p-ko Wiktorowi Eychlerowi i inn. 5) Jana Piszewskiego p-ko Genowefie Gwiazda i in. 6) Józefa Leszczyńskiego z Antoniną Osmólską i inn. 7) Jana Krakowskiego z Janem Dobrzynieckim 8) Stanisława Jelińskiego z Marją Jędrzejowską. 9) Towji-Joska Gotarda p-ko Majlechowi i Surze małż. Koper. 10) Stanisława Deptuły i inn. p-ko Katarzynie Stopka i inn. 11) Przemysława Blumentala p-ko Tadeuszowi i Wandzie małż. Witkowskim 12) Szlamy Gliksmana p-ko Janinie-Marjannie Raźniewskiej. 13) Adolfa i Otylji małż. Fuks z Janiną Pustelnik. 14) Tadeusza i Anny małż. Rogozińskich oraz inn. p-ko Idzie i Eugenji Wilsz. 15) Wiktora i Zofji Soczyńskich. 16) Wacława i Anny małż. Januszkiewiczów p-ko Katarzynie Przybysz i inn.
nuszkiewiczów p-ko Katarzynie Przybysz i inn. 17) Józefy Grzegorczyk z Antonim Wyżnikiewiczem i inn.

Sprawy wyznaczone na dzień 20 grudnia

1) Tow. Kredytowego Przemysłu Polskiego z Lubelskim Syndykatem Rolniczym. 2) Pow. Kasy Chorych w Sierpcu z firmą „Singer Sewing Machine Company".

Sprawy wyznaczone na dzień 23 grudnia

1) Adama i Michała Romanowiczów p-ko Wincentemu Romanowiczowi i inn. 2) Aleksandra Antonowicza p-ko Antoniemu Pietkiewiczowi i T. Sawickiemu. 3) Noacha Zabłudowskiego p-ko Herszowi Gotlibowi i inn. 4) Magistratu m. st. Warszawy i inn. z Ludwikiem-Janem Majorkiewiczem i inn. 5) Leona Barana z Zofją Ugolik. 6) Skarbu Państwa p-ko Marji Podbereskiej. 7) Ignacego Chobienia z Tomaszem Dunajem i inn. 8) Mikołaja Weremko z Tomaszem Weremko i inn. 9) Jana Żuka p-ko Józefowi Żukowi. 10) Anny Klimkowej p-ko Mikołajowi Górskiemu. 11) Michała Piotrowskiego z Walerją Pierzchało. 12) Michała Stasiewicza p-ko Pawłowi i Józefie Machnaczom. 13) Jadwigi Szurkiewiczówny p-ko Marceli Szurkiewicz i inn. 14) Abrama Kuszniera z Gdalą Niemirowską. 15) Tomasza Pociejko z Pawłem Bodakiem. 16) Bazylego Worobja p-ko Andrzejowi Dziakoło. 17) Moszka-Eli Feldmana i in. z Chają-Rajzlą Fredkinową. 18) Heleny Ciechomskiej i in. p-ko Kazimierze Szymaszczyk. 19) Pelty Ostrowicza p-ko Joselowi-Naftalowi i Rywce małż. Fajnom i innym.

Humor z sali sądowej.

Zwykła sprawa o kradzież.

O s k a r ż o n y. — Proszę wysokiego sądu, czy ja mogę prosić o zamknięcie drzwi.

P r z e w o d n i c z ą c y: — Z jakiej racji? Wszak niema tu okoliczności, uzasadniających prowadzenie rozprawy przy drzwiach zamkniętych.

O s k a r ż o n y: — Kiedy, proszę wysokiego sądu, przeciąg straszny, a mnie zaraz zęby bolą...

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.